

Отворете
ги прозорците

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
за работата во 2013 година

Скопје, февруари 2014 година

СОДРЖИНА

ВИЗИЈА И МИСИЈА	2
СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ	2
ПРАВЕН СТАТУС	2
ОРГАНИ	2
ИЗВРШНО РЕЗИМЕ	3
1. ЦЕНТАР ЗА АСИСТИВНА ТЕХНОЛОГИЈА	4
1.1. Процена на потребите за користење асистивна технологија	4
1.2. Индивидуална работа со корисници.....	4
1.3. Советодавна работа	5
1.4. Предизвици и научени лекции	6
2. ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТ	7
2.1. Проект за е-пристапно образование	7
2.2. Get online week	9
2.3. Превод и адаптација на асистивна технологија за лицата со попреченост во Македонија	9
2.4. Компјутерот – прозорец кон светот.....	10
2.5. Предизвици и научени лекции	10
3. СОРАБОТКА, ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ И ОДРЖЛИВОСТ	11
3.1. Соработка.....	11
3.2. Односи со јавност.....	13
4. ОРГАНИЗАЦИЈА	18
4.1. Стратегија, управување и раководење	18
4.2. Извршна канцеларија	18
5. ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ	20
6. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ	23

ВИЗИЈА И МИСИЈА

„Отворете ги прозорците“ (ОП) се води од визијата за свет каде што технологијата им овозможува на сите целосно да ги искористат своите способности.

За исполнување на визијата, ОП е посветен на мисијата да го овозможи и олесни пристапот до информатичката технологија (ИТ), со цел да се зголемат еднаквите можности за лицата со попреченост.

Водечки принцип во работата на ОП е верувањето дека користењето и подобрувањето на новите технологии ќе ги отстрани постоечките бариери без да создава нови и дека информацијата и знаењето треба да бидат достапни за сите.

СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ

Клучните стратешки цели на ОП се:

- вклучување на лицата со попреченост во социјалниот живот преку пристап до ИТ,
- промовирање на ИТ за лицата со попреченост,
- олеснување на пристапноста на ИТ за лицата со попреченост.

ПРАВЕН СТАТУС

Здружението „Отворете ги прозорците“ за прв пат е запишано во Регистарот на здруженија на граѓани и фондации во Основен суд Скопје 1-Скопје под рег. број 2030 со решение бр. 146/05 од 21.09.2005 година. Во Централниот регистер на РМ е евидентиран на 24.08.2005 година. Матичен број: 6032036. Единствен даночен број: 4030005563667. Пререгистрација на Здружението согласно новиот Закон за здруженија и фондација е извршена во Централниот регистер на РМ на 06.04.2012 година.

ОРГАНИ

Собрание

Лидија Дојчиновска Крстевска, претседател	Златко Бошковиќ
Билјана Маневска	Африм Илјази
Тони Бачваровски	Адријана Прокопенко
Анета Нолева	Елена Петрова
Илчо Колешески	Арменд Рашити
Наташа Чичевска Јовановска	Оливера Савеска
Ирена Бојмалиева	Ивица Симјановски

Управен одбор

Лидија Дојчиновска Крстевска, претседател	Златко Бошковиќ
Билјана Маневска	Африм Илјази
Тони Бачваровски	

Извршна канцеларија

Владимир Лазовски, извршен директор	Радмила Стојковска Алексова
Магдалена Димкова Велевска	Олга Самарџиќ Јанкова
Габриела Алексова	Маргарита Гулевска
Марија Велиновска	Александра Спасовска

ИЗВРШНО РЕЗИМЕ

Во 2013 година „Отворете ги прозорците“ (ОП) забележа значително зголемување на обемот на работа и финансирањето. Наспроти фактот дека не беше зголемен бројот на вработени, организацијата продолжи да испорачува квалитетни и навремени услуги и продукти. За својата работа, ОП ја доби престижната Награда за социјална интеграција на Фондацијата ЕРСТЕ од Виена.

Беше задржан бројот на корисници во Центарот за асистивна технологија, но беше подобрена индивидуализацијата на услугите преку диференцијација на фреквенцијата и траењето на индивидуалната работа, како и типот на поддршка што корисниците ја добиваат.

Образованието останува главниот фокус во проектното работење. Клучната активност на полето на образованието – Проектот за е-пристапно образование финансиран од УСАИД придонесе за значително зајакнување на соработката и градење на односот на ОП со надлежните јавни институции. На иницијатива на ОП, за прв пат, преку Министерството за информатичко општество и администрација (МИОА) беа искористени средства од државниот буџет за набавка на асистивни уреди за училиштата и јавните интернет клубови. ОП успеа да го надмине обемот на испорачани проектни продукти во неколку сегменти од проектот.

Беше продлабочена соработката со Диакони Австрија што резултира во можност моделот на воведување асистивна технологија во редовното образование да се пилотира во соседна Србија. ЕХО, организација од Нови Сад и долгогодишен партнер на Диакони Австрија, ќе биде носител на оваа иницијатива во којашто ОП ќе ја понуди својата експертиза и искуство.

ОП спроведе и неколку помали проектни иницијативи.

Беше обезбедена поддршка од бизнис секторот во насока на обновување на опремата на Центарот за асистивна технологија.

Исто така, здружението обезбеди дополнителна поддршка од УСАИД, што ќе се реализира во 2014 и 2015 година во форма на поддршка на организациското зајакнување и развој. Се очекува да бидат усвоени новиот среднорочен стратески план и да се подберат интерните правила и процедури.

Медиумската застапеност на ОП продолжува да се движи по нагорен тренд, особено во поглед на квалитетот на прилозите. Тоа придонесе за подобрена видливост и препознатливост на здружението. Сепак, во текот на годината беше забележан сериозен хакерски напад на веб-страницата на здружението што оневозможи овој канал на комуникација и информирање да биде соодветно искористен.

Продолжија напорите за усовршување и професионален развој на вработените преку учество на обуки, конференции и семинари од домашен и меѓународен карактер.

Во текот на 2013 година, ОП го доби највисокото признание во своето досегашно постоење: Наградата за социјална интеграција на Фондацијата ЕРСТЕ. Оваа награда доделува на секои две години и се однесува на развојни инклузивни иницијативи од 13 земји од Централна и Источна Европа. ОП беше еден од 35-те добитници на наградата, во конкуренција на повеќе од 1.800 кандидати. Тоа претставува дополнителна можност за меѓународна афирмација на здружението и воспоставување односи на соработка и партнерство со нови соработници од странство.

1. ЦЕНТАР ЗА АСИСТИВНА ТЕХНОЛОГИЈА

Центарот за асистивна технологија е сервисната служба на „Отворете ги прозорците“ и нуди три видови услуги:

- процена на потребите за користење асистивна технологија;
- индивидуална работа со корисници;
- советодавна работа.

1.1. Процена на потребите за користење асистивна технологија

Оваа услуга на Центарот, беше воведена кон крајот на 2012 година и подразбира процена на потребите за користење на асистивна технологија на лица кои не стануваат долготрајни корисници на Центарот и со кои не се спроведува индивидуална работа во континуитет. Процената се прави со цел препорачување на асистивно решение за домашни услови, во училиште или пак на работно место.

Во текот на 2013, две лица го посетија центарот и ја искористија оваа услуга: Едното од нив беше дете од предучилишна возраст, без некоја особена потешкотија, освен што се води како дете родено под ризик. Со него се работеше индивидуално во текот на еден месец и по направената процена не беше утврдена потреба од асистивна технологија во моментот. Второто лице е од групата на возрасни лица, кое има стекната здравствена состојба односно мултиплекс склероза што дава значителни потешкотии на развојот на моториката. Според процената, лицето има потреба од тастатура со големи копчиња и вклучување на пристапни опции за работа на компјутер.

1.2. Индивидуална работа со корисници

Центарот за асистивна технологија изведе индивидуална работа со вкупно 44 корисници во 2013 година. Тоа претставува незначително намалување за 2% во споредба со претходната година.

Од нив, 42 корисници редовно, односно континуирано ги користеа услугите на Центарот, а двајца добија повремена поддршка на нивните специфични потреби како: изработка на училишни или факултетски задачи и проекти, проширување и стекнување на знаења и сл.

Осум корисници беа нови и за првпат се запознаа со асистивната технологија и се уверија во придобивките од нејзиното користење. Кон крајот на месец јуни, седуммина корисници ја завршија програмата за работа и престанаа да го посетуваат Центарот.

Во однос на полот, 28 корисници беа од машки (60%) и 18 од женски пол (40%).

Во текот на 2013 година, исто како и во 2012, најбројна беше групата на корисници кои имаат потешкотии во учењето од различна природа. Структурата на корисници, не вклучувајќи ги оние кои беа само на процена, според типот на попреченост со кои се соочуваат беше следна:

- 10 корисници со интелектуална попреченост;
- 9 корисници со физичка попреченост;
- 5 корисници со аутизам и аутистичен спектар на однесување;
- 6 корисници со комбинирани потешкотии (кои вклучуваат комбинација на физичка попреченост со оштетување на видот или слухот или интелектуална попреченост); и
- 14 корисници со потешкотии во учењето.

Според возраста, најмалиот корисник на Центарот беше на петгодишна возраст, а најстариот имаше 34 години. Најголем број корисници беа на училишна возраст, од кои повеќето беа вклучени во редовни инклузивни училишта. Групирани во четири главни категории, старосната структура на корисниците беше следна:

- 7 корисници на предучилишна возраст (5 до 6 години);
- 24 корисници на училишна возраст (од 7 до 14 години), од кои 17 беа вклучени во редовни и 6 во посебни училишта, а 1 во посебна паралелка во редовно училиште;
- 3 младинци односно средношколци (од 14 до 18 години), од кои 1 беше вклучен во редовно и 2 во посебни средни училишта;
- 10 возрасни корисници (над 18 години), од кои: 2 студенти, 2 вработен и 6 невработени корисници.

Во однос на динамиката на посета на центарот, со најголем дел од корисниците се работеше еднаш неделно. Двајца корисници го посетуваа центарот два пати неделно. Од друга страна, седуммина корисници доаѓаа два пати месечно, на повремени средби.

Времетраењето на сесиите се движеше од 40 до 60 минути.

Согласно видот на попреченост, возраста, интересите и потребите, за секој корисник беше креиран индивидуален план за работа на компјутер со специфични (индивидуални) цели. Сепак, може да се каже дека при поддршката на корисниците од предучилишна и рана училишна возраст беа користени едукативни игри за подобрување на одредени функции како моторика, визиомоторна координација, когнитивни способности, аудитивна и визуелна перцепција, внимание, говор и комуникација. Беше поддржан и образовниот процес низ употребата на компјутерот во фазата на описменување, стекнување основни математички вештини и изработка на училишни проекти, како алтернативна можност за корисници кои имаат потешкотија во разбирање на училишното градиво. Повозрасните корисници работеха на усвојување вештини за користење стандардни компјутерски програми со прилагоден јазик и стил на објаснување согласно нивните потреби.

За одреден број на корисници поради нивните специфични потреби и недостатокот на соодветен софтвер, се наметна потребата од изработка на активности за полесно усвојување на одредени знаења. Едукаторите од Центарот изработуваа компјутерски апликации за усвојување на основни поими, букви, подобрување на координацијата, моториката, говорот. Изработката на овие апликации се покажа како одлична можност и средство за поголема индивидуализација на работата со корисниците.

Најчесто користени уреди во работата со корисниците беа екранот на допир, тастатурата со големи копчиња и тракболот.

Корисниците изработија неколку списанија на различни теми, како што се „Мојот живот, моите соништа“, „Рецепти – новогодишни колачиња“, а исто така дел од корисниците учествуваа во изработка на календар за 2014 година.

1.3. Советодавна работа

Во текот на 2013 година во континуитет се спроведуваа советодавна и консултативна работа со корисниците, нивните родители и наставници. Овие консултации беа во насока на примена и на адаптација на компјутерот во домашни и училишни услови, но и поддршка на наставникот за креирање индивидуален образовен план и за вклучување на асистивната технологија како ресурс во наставниот процес.

Покрај редовните консултации, во 2013 година беше за прв пат остварена средба со еден нов наставник на ученик кој ги користи услугите на Центарот. Иако се негуваше добра

соработка и со претходниот наставник, новиот наставник изрази потреба од поддршка во делот на процена на способностите на ученикот и за таа цел беше спроведена советодавна средба.

По иницијатива на мобилен дефектолог од предучилишна установа беше спроведена советодавна средба на која се дискутираше за потребите и способностите на корисник со комбинирана попреченост. Средбата се одвиваше во просториите на Центарот за асистивна технологија. На средбата присуствуваше и родителот на корисникот, како активен чинител за планирање и реализирање на сите наредни чекори.

Во рамките на советодавната работа, беа организирани неколку информативни посети, но и практични часови еднаш неделно во времетраење од два месеци за над 90 студенти од Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет и Институтот за логопедија при Медицинскиот факултет од Скопје.

1.4. Предизвици и научени лекции

Особено корисна се покажа диференцијацијата на корисниците и нивните потреби во поглед на динамиката и фреквенцијата на средбите. Корисниците кои почесто го посетуваат Центарот бележат значителни успеси и континуитетот во работењето е очигледен.

Диференцијацијата, од друга страна, го доведува тимот во ситуација на предизвик. Оваа состојба се јавува поради незадоволството на дел од корисниците како реакција на намалените средби. Иако причината за намалување на средбите е јасна и корисниците и родителите се запознаени со неа, сепак постои одредено незадоволство. Овој предизвик води кон потребата од надградување на интерните процедури, односно креирање нови со кои ќе се регулираат односите со корисниците и нивните родители.

Постоечкиот едукативен софтвер не секогаш може да излезе во пресрет на специфичните потреби на корисниците. За таа цел од страна на дефектолозите се креираа специфични активности. Соработката со Факултетот за инженерски науки и компјутерски инженеринг (ФИНКИ), беше искористена како предизвик за прераснување на овие активности во апликации што ќе се користат со новата опрема во Центарот. Креирањето на овие апликации ја истакнува можноста за поголема индивидуализација во работата со секој корисник, што е и една од целите на Центарот за асистивна технологија.

Иако за секој корисник се води евиденција за посетите и преземените активности, сепак не постои едно и единствено место за чување на податоците од сите корисници. Оваа потешкотија ќе биде надмината со изработката на електронска база на податоци за корисниците од страна на студентите од ФИНКИ. Во базата ќе бидат внесени и сите документи и делови кои се содржани во корисничкото досие на секој корисник.

Организирањето средба со родителите на почетокот од учебната година се покажа како одличен начин за нивно поголемо вклучување во активностите на Центарот и можност за евалуација на нивните задоволства од добиените услуги. Организирањето на овие средби ја наметнува потребата од креирање на програма/план и одржување на континуитет.

Посетата на Центарот од страна на лице со мултиплекс склероза (кое ги исполнува сите критериуми за потенцијален корисник на услугите), ја наметнува потребата за разгледување и проширување на целната група за работа и промовирање на услугата процена на потребите од асистивна технологија.

2. ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТ

Во текот на 2013 година, ОП спроведе четири проекти кои генерално беа насочени кон промовирање на примената на асистивната технологија во различни сфери на општеството.

Фокусот на здружението и оваа година остана на образованието. Сепак, ОП делумно успеа да ја зголеми диверзификацијата на сопственото проектно портфолио, како во поглед на преземените активности, така и во поглед на донаторите од кои добива поддршка. Споредбено со претходната година, во текот на 2013, значително се зголеми и финансирањето на здружението.

2.1. Проект за е-пристапно образование

Во 2013 година продолжи успешното спроведување на Проектот за е-пристапно образование, финансиран од УСАИД.

Целта на проектот е да придонесе кон поттикнување на инклузијата и активното учество на учениците со посебни образовни потреби во редовното образование.

Проектот се спроведува во соработка со Министерството за образование и наука (МОН) и Бирото за развој на образованието (БРО). Меморандум за соработка во рамки на проектот беше потпишан во февруари помеѓу МОН, БРО и ОП.

Во рамките на Проектот на УСАИД за е-пристапно образование во текот на 2013 беше започната изработката на електронски пристапни верзии на постоечките учебници одобрени од МОН. ОП направи избор на 20 учебници од општообразовните предмети во основното образование кои се изработуваат во е-пристапни верзии. Во текот на 2013 година се изработија 10 учебници во е-пристапен формат. Пристапните учебници ги изработуваат претставници на ФИНКИ, со поддршка од посебна работна група задолжена да го води овој процес и составена од претставници на ОП, БРО, МОН, Педагошкиот совет и ФИНКИ. Изработката на е-пристапни учебници се одвиваше отежнато и забавено, поради фактот што Министерството за образование и наука ги немало откупено електронските верзии на сите учебници. ОП започна да подготвува насоки за параметрите кои треба да ги задоволуваат електронски пристапните учебници. Одличната соработка со ФИНКИ се документираше и со потпишување на Меморандум за соработка помеѓу ФИНКИ и ОП. Изработката на е-пристапни учебници продолжува да се реализира и во 2014 година.

Во текот на 2013 беше започната и интензивно се работеше на развој на апликација за полесно усвојување на вештините за читање и пишување на македонски и албански јазик. Цел на апликацијата за читање и пишување е да го поддржи и олесни процесот на описменување. За програмерскиот дел е задолжен ФИНКИ. Формирана е работна група составена од претставници на ОП, одделенски наставници на македонски и албански наставен јазик и претставници од ФИНКИ, која е задолжена за дизајнирање и дефинирање на функционалностите на апликацијата, утврдување на нејзините општи и специфични цели, изработка и тестирање на апликацијата и изработка на прирачник за користење. Изработката на апликацијата продолжува и во 2014.

Наместо планираниот еден прирачник за наставници, на крајот на 2013 година се подготвија финалните верзии на два прирачника: Едниот прирачник е со наслов Улогата на асистивната технологија во процесот на индивидуализација на наставата во инклузивните училишта кој е изработен од страна на Зора Јачова, универзитетски професор, и Радмила Стојковска Алексова, раководител на Центарот за асистивна технологија. Вториот прирачник за наставници е за инклузивни компјутерски практики со примена на асистивна технологија. Во овој прирачник 11 партнерски училишта споделија 25 компјутерски инклузивни практики. И двата прирачници се преведени на албански јазик и на почетокот на 2014 година ќе бидат испечатени.

Работната група на Проектот во март ги усвои критериумите и процесот за избор на партнерски училишта за втората фаза на проектот. Истиот месец сите училишта преку јавен повик беа повикани да се пријават за учество во втората фаза на Проектот. Вкупно беа пријавени 104 училишта. Преку консултации на работната група во април се одредија 31 училиште кои ќе бидат вклучени во Проектот и кон крајот на истиот месец се одржа првична средба со нив да се информираат за подеталните активности и обврски. Тимот на ОП во текот на мај и јуни спроведе проценка на потребите од асистивна технологија во партнерските училишта и на почетокот на јули подготви извештај кој беше претставен на Министерството за информатичко општество и администрација (МИОА), со цел да се вклучи во понатамошната набавка на потребната асистивна технологија во партнерските училишта. До крајот на годината беше набавена потребаната опрема за опремување на партнерските училишта, но, на инсистирање на министерството, и на сите бесплатни јавни интернет клубови низ земјата. МИОА обезбеди 31 екран на допир и 50 тастатури со големи копчиња во вкупна вредност од околу 20.000 евра, кои беа доделени на партнерските училишта и јавните интернет клубови. Тоа е првиот случај во Македонија да се искористат средства од државниот буџет за набавка на асистивна технологија. За дополнителната опрема, ОП преку јавен повик објави тендер во месец ноември. Фирмата Артифекс од Скопје обезбеди набавка на 50 џојстика, 65 тракболи и 70 тастатури, а исто така истата фирма беше ангажирана и да изработи издвоени кликови.

УСАИД се согласи да се пилотира примената на асистивна технологија во две средни училишта, за што до крајот на година се подготви методологија и се побара согласност од МОН и БРО за спроведување на проценка на потребите во средните училишта во Македонија.

Во јуни 2013, тимот на ОП спроведе дводневна обука за употреба на асистивната технологија за 35 претставници од 14 нови партнерски училишта и 4 училишта кои беа вклучени и во првата фаза на проектот. До крајот на септември училиштата имаа обврска да спроведат дисеминации во нивните училишта, од кои 11 партнерски училишта ја исполнија нивната обврска и опфатија 467 учесници. Во текот на месец ноември се реализираа четири дводневни работилници за примена на асистивната технологија во индивидуализација на наставата. На оваа обука учество земаа 74 претставници од 31 партнерско училиште, државен просветен инспекторат и ЈЕС мрежа (проект на УСАИД). За одредени теми беа повикани надворешни соработници: Зора Јачова, универзитетски професор, и Лидија Крстевска Дојчиновска, мобилен дефектолог во општина Ѓорче Петров. Партнерските училишта имаа задача да направат дисеминации во нивните училишта, кои беа реализирани до крајот на 2013 година и опфатија 1,195 учесници.

Кон крајот на ноември во рамки на Проектот беше организирана студиска посета во САД со фокус на инклузивно образование. На посетата учество земаа претставници од МОН, БРО, ДПИ, Полио плус и ОП, како и претставник на УСАИД. Учесниците имаа можност да посетат агенции, приватни и јавни училишта, универзитети, истражувачки центри и слично во Вашингтон, Њујорк и Бостон.

Како дел од активноста за зголемување на капацитетот на ОП, во втората половина на 2013 година ОП беше повикан да се пријави за учество во Програма за подобрување на организациската изведба. Откако се одлучи ОП да биде поддржан во оваа програма, во ноември се потпиша Меморандум за соработка и на крајот на годината во декември се одржа првата работилница за анализа на потребите, на која освен вработените учествуваа и претставници од Управниот одбор.

Во текот на 2013 година Проектот за е-пристапно образование беше награден од страна на ЕРСТЕ фондацијата за социјална интеграција. Проектот беше избран помеѓу 2,000 пријавени проекти од 13 земји на Централна и Источна Европа. Наградата беше парична и изнесуваше 16.000 евра.

2.2. Get online week

Трета година по ред, ОП беше национален координатор за европската кампања Get online week, чија цел беше која да ги поттикне луѓето да ја користат технологијата и интернетот за да ги искористат придобивките од денешниот дигитален свет.

Кампањата се одржа од 18-ти до 24-ти март.

Во одбележувањето на Get Online Week во Македонија здружението вклучи повеќе училишта, јавни институции, граѓански организации и медиуми.

Централен настан на кампањата во Македонија беше тркалезната маса на тема „Дигиталната инклузија во Македонија“, која се одржа на 20-ти март во хотел „Порта“. Целта на оваа тркалезна маса беше да се информира јавноста и релевантните чинители за потребата и тековните иницијативи за подобрување на дигиталната инклузивност на македонското општество.

На 22-ри март, во соработка со Универзитетот Трето доба на Филозофскиот факултет во Скопје, беше организирана трибина на тема „Информатичката технологија и третото доба: Можност или потешкотија“. Целта беше да се пренесе пораката дека возрасните лица можат да ја користат, а и да уживаат во придобивките од технологијата.

Вкупно 3.056 лица ја поддржаа кампањата Get online week во Македонија пополнувајќи го електронскиот бројач на веб-страницата на ОП. За споредба, на сличен начин во кампањата Get online week во претходната година се вклучија 1.286 поддржувачи.

2.3. Превод и адаптација на асистивна технологија за лицата со попреченост во Македонија

Во 2013 година, ОП продолжи со проектот „Превод и адаптација на асистивна технологија за лицата со попреченост во Македонија“, финансиран од Диаконие Австрија и фондацијата ЕРСТЕ и спроведуван во соработка со австриската организација LifeTool. Локализацијата на игрите на албански јазик беше со значително поголемо учество на ОП во процесот врз основа на стекнатите знаења и искуства од локализирањето на софтверот на македонски јазик.

Целта на проектот беше да се промовира користењето на асистивната технологија во образованието на деца со попреченост. Додадена вредност е зајакнување на капацитетот на ОП за развој на образовни апликации за деца и младинци со попреченост.

Во февруари и март се направи преснимување на звучни записи на македонски јазик кои беа или неправилно снимени или записот беше со слаб квалитет при првичното снимање во Австрија во 2012 година. Снимките беа интегрирани во програмите. Финалните материјали на македонски јазик беа испратени на LifeTool и послужија при преводот и адаптацијата на програмите на албански јазик. Процесот на локализација на програмите на албански јазик ги опфати следните активности, при што некои од активностите се одвиваа паралелно:

- Превод и проверка на преводот на упатствата, јазичните уредувачи и звучните записи на албански јазик.
- Снимање на звучни записи на албански јазик.
- Доставување на преведените материјали на албански јазик за креирање на албанска верзија на програмите.
- Проверка на креираните програмски пакети на албански јазик.
- Финална проверка на програмите на албански јазик и одобрување за креирање на програмските пакети.

Двете игри ShowMe и AboutNumbers беа финализирани до крајот на април и беа промовирани на настан кој се одржа на 28 мај 2013 година во хотел Континентал. На настанот присуствуваа и имаа свои обраќања претставници од Диаконие и LifeTool, образовни институции, факултети, како и претставници на УСАИД.

Во ноември проектот беше модификуван за да се вклучи уште една важна компонента за обука, со цел да се зголеми капацитетот на редовните основни училишта и јавните интернет клубови. На тој начин беа обезбедени значаен дел од средствата за реализација на обуките за примена на асистивната технологија во наставата опишани погоре во Проектот за е-пристапно образование. Дополнително, во рамките на проектот беа обучени претставници на 30-те јавни интернет клубови во Македонија.

2.4. Компјутерот – прозорец кон светот

Проектот „Компјутерот – прозорец кон светот“, финансиран од фондацијата Е-Македонија, почна да се реализира во втората половина од годината, а се очекува да биде финализиран во март 2014 година. Освен ОП, во овој проект се вклучени уште две граѓански организации: „Ластовица“ од Скопје и Здружението на лица со церебрална парализа од Велес.

Целта на проектот беше да се обезбеди поквалитетен пристап до компјутери и интернет за лицата со попреченост. Проектот овозможи обновување на компјутерската опрема на ОП, што придонесе за подобрување на квалитетот на услугите на Центарот за асистивна технологија. До крајот на годината, во ОП беа испорачани две компјутерски единици со екран на допир, седум лап топ компјутери, периферен уред Кинект и четири таблети. Во 2014 се очекува да пристигнат и асистивните уреди: орбитрак, оптима џојстик, кликови, оптима тракбол и смарт маса.

За „Ластовица“ и Здружението на лица со церебрална парализа беше набавена по една компјутерска единица со екран на допир и по еден сет асистивни уреди: тастатура со големи копчиња, тракбол оптима и џојстик оптима. За овие две здруженија, во декември, ОП одржа работилница за примена на асистивната технологија и нејзино прилагодување кон потребите на лицата со попреченост.

2.5. Предизвици и научени лекции

Во текот на 2013 година, ОП успеа да ги спроведе предвидените проектни активности. За дел од активностите беше потешкотија да се постигне навременоста, особено за активности каде беа вклучени и надворешни ресурси, односно соработници. Ова ја наметнува потребата од подобро прецизирање на потребното време за завршување на одредена активност, односно вклучување на соработниците и во процесот на креирање временска рамка за извршување на активностите.

Иако во текот на 2013 година, ОП спроведе неколку различни проекти, сепак е присутна високата зависност од еден донатор. Тоа ја наметнува потребата од зајакнување на капацитети на вработените во делот на идентификување и пристапување кон донатори и изработка на предлог-проекти.

Забележан е напредок во делот на соработката со релевантните институции, што може да се илустрира со фактот дека ОП беше поканет од нив како партнер во неколку нивни иницијативи. На овој начин се покажува дека ОП ја стекна довербата кај институциите и услугите кои ги нуди се препознаени како потребни, корисни и квалитетни.

ОП и понатаму ја одржува и продлабочува соработката со медиумите во делот на постигнување видливост на проектните активности.

3. СОРАБОТКА, ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ И ОДРЖЛИВОСТ

3.1. Соработка

ОП продолжи да ја негува и продлабочува соработката со различни чинители од јавниот и граѓанскиот сектор. Во 2013 година организацијата го задржа нагорниот тренд на стекнување нови соработници и партнери.

3.1.1. Домашни институции и организации

Соработка со владини институции:

Здружението ја продлабочи соработката со Министерството за образование и наука (МОН) и Бирото за развој на образованието (БРО), а започна соработка со Државниот просветен инспекторат (ДПИ): Во февруари, беше потпишан Меморандум за соработка и разбирање со МОН и БРО со што се формализираше соработката во Проектот на УСАИД за е-пристапно образование. На почетокот на годината, во рамки на истиот проект, беше формирана работна група во која учествуваа високи претставници на МОН и БРО, а во март беше вклучен и претставник на ДПИ.

ОП ја продлабочи соработката и со Министерството за информатичко општество и администрација (МИОА) која се очекува да биде формализирана на почетокот на 2014 со потпишување на Меморандум за соработка. Министерството набави асистивни уреди, во вредност од дваесет илјади евра, за 31 основно партнерско училиште во рамки на Проектот за е-пристапно образование и за 30 интернет клубови во земјава.

На покана на Центарот за средно стручно образование, претставник на здружението учествуваше во изработка на Прирачник за инклузија во средните училишта.

Беа одржани средби со претставници на Државен испитен центар (ДИЦ) и Министерството за труд и социјална политика (МТСП). Високи претставници на споменатите институции зедаа учество во настани и активности организирани од ОП.

Соработка со високо-образовни институции:

ОП ја продолжи повеќе годишната соработка со Институтот за дефектологија и Медицинскиот факултет, отсек логопедија (види во 1.3).

Организацијата потпиша Меморандум за соработка со Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство (ФИНКИ) за развојно истражувачки проекти, консултативни и експертски услуги и реализирање студентска пракса. На крајот на 2013 во завршна фаза беше изработката на база на податоци за корисниците на центарот за асистивна технологија и изработката на осум едноставни образовни апликации.

Беа остварени контакти со професори на Европскиот Универзитет и Универзитетот „Американ Колеџ“.

Соработка со домашни организации:

Преку здружението „Конект“ ОП е дел од работната група за измена на Законот за донации и спонзорства во јавните дејности. „Конект“ обезбеди можност за вклучување на работилници за мобилизирање на финансиски средства од бизнис секторот. Исто така, „Конект“ втора година по ред го вклучи ОП во календарот за донации.

Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) обезбеди можност за вклучување во обуки и практикантска работа. Претставници на ОП дадоа свој придонес во изработката на прирачникот „Економски активности: Вршење дејност од граѓанска организација“.

ОП ја продлабочи соработката со Првата детска амбасада во светот „Меѓаши“ и активно учествуваше во подготовката на „Алтернативниот извештај за правата на децата“, а се

вклучи во уште една мрежа на организации и институции на „амбасадата“ во рамки на Проектот за мировно образование.

Младинската мрежа за стекнување вештини за вработување – YES на УСАИД го ангажираше ОП за испорака на обуки и набавка на асистивна технологија во рамки на проектот „Инклузија на млади со попреченост во Мрежа ЈЕС“. Иницијативата ќе биде спроведена во текот на 2014 година.

Беше остварена соработка и со Македонскиот институт за медиуми и претставник на ОП учествуваше во изработка на Белата книга: Приоритети и механизми за унапредување на соработката меѓу граѓанските организации и медиумите за ефикасна заштита на човековите права.

Соработка беше остварена и со следните организации: Дајте ни Крилја, Трисомија 21, Центарот за истражување и креирање политики, Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС), Фондацијата Метаморфозис, Моја кариера, Проектот на УСАИД за унапредување на извозот и инвестирањето, Универзитетот Трето доба, Полио плус и др.

Претставници на ОП учествуваа како воведничари или учесници на повеќе конференции и други настани на домашни граѓански организации или институции.

3.1.2. Странски институции и организации

Клучни странски соработници на ОП во 2013 беа УСАИД и Диаконие Австрија, а беа остварени релации со мрежите Telecentre Europe и ЕАСПД (European Association of Service Providers for Persons with Disabilities).

УСАИД и во текот на 2013 директно учествуваше во подготовката и спроведувањето на дел од проектните активности. Поддршката од УСАИД беше значајна за градењето врски со националните образовни институции. Исто така, агенцијата овозможи учество на неколку обуки и настани за јакнење на капацитетот на претставници на ОП.

Оваа година соработката со Диаконие Австрија значително се продлабочи. Надвор од заедничкиот проект (описан во 2.2), Диаконие овозможи учество на состаноци и учество на конференции. Со организацијата ЕХО од Нови Сад, Србија, станува се произвесна репликацијата на Проектот за е-пристапно образование во Нови Сад. На партнерскиот состанок одржан во Линц беше детално разработен проект за организирање на летен камп за лица со физичка попреченост, кој се очекува да се реализира во 2014.

Членството на ОП во мрежата на Telecentre Europe овозможи следење на нови информации за дигиталната инклузија во Европа, како и учество на настани за споделување на искуствата на членките во мрежата. Во 2013, ОП по третпат беше национален координатор на европската кампања Get online week (за детали види: 2.4).

Во рамките на ЕАСПД, ОП во партнерство со единаесет други организации од Европа учествуваше во развојот на проектот за формирање на мрежата ЕНТЕЛИС. Проектот беше одобрен кон крајот на годината, а ќе започне да се спроведува на почетокот 2014.

ОП, како добитник на Награда на Фондацијата ЕРСТЕ за социјална интеграција (види во 3.1.4), стана членка на Академијата на невладини организации на Фондацијата ЕРСТЕ што ќе обезбеди професионално надградување за вработените и ги зголемува шансите на здружението за соработка со странски организации.

3.1.3. Бизнис-сектор

Покрај тоа што ОП и во 2013 не презеде активности за анимирање и поголема соработка со бизнис секторот, обезбеди три донации од бизнис секторот и една од индивидуален донатор.

Во 2013, здружението продолжи да користи бесплатен интернет од компанијата „Близу“. Фондацијата е-Македонија обезбеди компјутерска опрема за ОП во вредност од 14 илјади евра, во рамки на проектот „Компјутерот - мојот прозорец кон светот. Петта година по ред, ОП успеа да обезбеди новогодишни пакетчиња за корисниците од фирмата Марс Инкорпорејтед.

Беше забележан еден случај на индивидуална донација од 1220 денари, како резултат на годишниот донаторски календар на здружението „Конект“.

Главна причина за тоа што не беа преземени филантропски активности, како и во изминатите неколку години, беше недостатокот на капацитет на здружението.

3.1.4. Награди и признанија

Во јуни, ОП освои престижна меѓународна награда за Проектот на УСАИД за е-пристапно образование во Виена. Наградата на Фондацијата ЕРСТЕ за социјална интеграција на ОП му донесе 16 илјади евра, а здружението во наредните две години ќе му биде овозможено да учествува на низа настани и обуки за зајакнување на организацискиот капацитет. Исто така, стана членка на Академијата на невладини организации на Фондацијата ЕРСТЕ.

Во ноември, ОП доби признание за донирани асистивни уреди и обука за наставници во училиштето „Братство единство“ од Охрид. Признанието беше доделено на завршниот настан од Проектот „Филантропија-Човекољубие на дело“ реализиран од Здружението на граѓани „Локална Агенција за Развој“ од Струга.

3.2. Односи со јавност

Целта на односите со јавноста е да се зголеми видливоста на ОП кај целните групи и кај општата јавност.

3.2.1. Организациски информатор „Поглед одвнатре“

Информаторот „Поглед одвнатре“, ја задржа тримесечната динамика на објавување, со исклучок на изданието предвидено за септември, кое втора година по ред беше објавено во октомври. Трендот на одложување на печатењето на информаторот се должи на намалениот број јавни активности во периодот на летните одмори. Беа објавени 4 броја.

Секој број беше испечатен, но во зависност од изданието македонските изданија варираа од 75 до 125 копии, а изданијата на англиски од 25 до 75. Поголем број копии беа печатени за потребите на проектните јавни настани, за да го пополнат недостатокот на промотивен материјал. Само две изданија беа објавени на веб-страницата на здружението (поради хакерски напад, види 3.2.2), а сите четири беа дистрибуирани преку електронска пошта на повеќе од 700 адреси на граѓански организации, државни институции, основни училишта, медиуми, дипломатски претставништва, поединци и др.

3.2.2. Веб-страница и социјални медиуми

Веб-страницата на ОП беше активна и редовно ажурирана до крајот на месец март, 2013. Поради хакерски упад, страницата беше затворена за јавност од страна на фирмата која го обезбедува хостингот на веб-страницата.

Беше одлучено да се направи редизајн на страницата и за таа цел беше ангажирана фирма, но страницата не профункционира до крајот на годината. Поради тоа, содржините за активностите на ОП беа споделувани преку најраспространетиот социјален медиум Facebook. До крајот на годината страната на ОП на Facebook имаше 1,640 следбеници. На Facebook беа објавени 46 вести за активностите на здружението.

Профилот на Youtube бележи поголема посетеност, а не беше доволно искористен потенцијалот на Twitter.

3.2.3. Настани

Во 2013, ОП одржа само еден настан кој не беше реализиран во рамки на проектните активности: На почетокот на годината беше одржано предавање на тема социјални медиуми, со поголем акцент на апликацијата Skype, пред членови на здружението Универзитет Трето доба.

3.2.4. Односи со медиумите

ОП продолжи да ги гради односите со националните и локалните медиуми, слично како и минатата имаше подобра соработка со електронските медиуми (телевизији, радија и интернет-медиуми) одошто печатените.

Прес соопштенија

Во текот на годината, ОП испрати четири соопштенија за медиуми, кои се однесуваа на:

- најава за почеток на европската кампања Get online week (март);
- тркалезна маса на тема „Дигиталната инклузија во Македонија“ во рамки на европската кампања Get online week (март);
- тркалезна маса на тема „Образовен софтвер за инклузивно образование“ во рамки на проектот „Локализација на образовен софтвер за лицата со попреченост во Македонија“, (мај); и
- дводневна обука за наставници за примена на асистивна технологија во наставата (јуни).

„Отворете ги прозорците“ во медиумите

Во текот на 2013 година беше остварено вкупно 71 појавување во домашните медиуми, што е за 34% повисоко од минатата година. Во табелата подолу може да се забележи дека најголем дел од медиумските појавувања се на интернет порталите.

Застапеноста во медиумите е најфреквентна во времето на реализација на настани во рамки на проектните активности, а најмногу објави имаше за време на кампањата Get online week (39), а оваа година значителен беше интересот на медиумите по добивањето на наградата на Фондацијата ЕРСТЕ за социјална интеграција (11). Настанот со МИОА (повеќе во 2.1) го покрија 12 медиуми.

Преглед на појавување во медиумите во 2013 година									
Интернет портали, организации и институции	Бр.	Електронски медиуми				Печатен медиум	Бр.	Новински агенции	Бр.
		Телевизии	Бр.	Радио	Бр.				
Иди види	1	МТВ	4	Студентско радио	1	Дневник	4	МИА	1
Курир	2	Канал 5	2	Македонско радио	1	Денешен	1	Макфакс	2
А1 Он	2	Алфа	5	Сити радио	1				
Максим	1	Сител		Радио МОФ	1				
Коолтура	3	Наша ТВ	1	Македонско радио	3				
Сител	3	МТМ	1	Канал 77	1				
Охрид њуз	1	24 Вести	1						
МТВ	2								
Ин прес	3								
Актив	1								
Скај мк	2								
Точка	1								
Центар њуз	1								
Нет прес	1								
Телефони	1								
Капитал	1								
Кикирику	1								
Плус инфо	2								
Лице в лице	1								
Локално	1								
Алфа тв	1								
Ентер	1								
Прес 24	1								
Денешен	1								
Фондација Метаморфозис	3								
МИОА	2								
Агенција за млади и спорт	1								
Вкупно:	41		14		8		5		3
									Се вкупно: 71

И оваа година најзастапени беа гостувањата во утринските емисии на Македонската телевизија и Алфа телевизија. Во јуни, во прилог во Дневникот на Алфа телевизија извршниот директор Владимир Лазовски даде изјава по повод Наградата за социјална интеграција.

Во просториите на здружението се реализира едно директно вклучување во утринската емисија „Македонија наутро“, а беа снимени три прилози за различни проектни активности.

3.3. Одржливост

Основен извор на финансирање на ОП во 2013 беа донациите по основ на проекти. За прв пат ОП има сопствени средства, добиени како награди, од кои 3.000,00 евра од Телецентар Европа за успешно спроведување на Get Online Week 2013 година, а 16.000,00 евра награда за ЕРСТЕ фондација за социјална интеграција за 2013 година.

Сепак, учеството на средствата од УСАИД, иако се намали на 72,58% од вкупните приходи (во 2012: 76,3%), е сеуште доминантен извор на средства за извршување на дејностите на здружението. Значајна промена на проектното и донаторското портфолио може да се очекува доколку ОП обезбеди пристап до европските фондови. За таа цел, здружението треба да го искористи својот социјален капитал, особено соработката со странските партнерски како Диаконие Австрија (и нејзините партнерски организации), Telecenter Europe и EASPD.

ОП во 2013 година имаше значителна поддршка од бизнис секторот. Фондацијата Е-Македонија обезбеди опрема, односно компјутери и асистивни уреди во вредност од 523.404,00 денари. ОП и оваа година поднесе апликација на отворен повик на ЕЛЕМ, каде беа одобрени средства кои ОП ќе може да ги користи во 2014 година за поддршка на Центарот за асистивна технологија.

3.3.1. Пријави за средства

Во текот на 2013 година беа поднесени 16 пријави за средства. Од нив, 6 беа одобрени, 4 беа одбиени, додека оценката на 6 пријави сеуште е во тек:

Поднесени апликации - 2013 година					
Бр.	Донатор	Својство на ОП	Буџет	Дата на поднесување	Одговор
1	Влада на РМ	Носител	300.000 ден	25.02.2013	Одбиена
2	ЕАСПД/ЕУ	Партнер	630.290 евра	04.03.2013	Одобрена
3	Телецентар Европа	Носител	3.000 евра	10.04.2013	Одобрена
4	ЕИДХР	Носител	135.000 евра	12.04.2013	Одобрена
5	ЕИДХР	Партнер/ЦИКП		12.04.2013	Одбиена
6	МОН/ЕУ	Партнер	100.0000 евра	22.04.2013	Се разгледува
7	ЕЛЕМ	Носител	180.000 денари	22.05.2013	Одобрена
8	Е-Македонија	Носител	523.404 денари	21.06.2013	Одобрена
9	Американска стопанска комора во Македонија	Носител	5.000-10.000 евра	27.06.2013	Одбиена
10	ЦФЦД	Носител	76.000 евра	24.10.2013	Се разгледува
11	СОРОС	Носител	24.790 долари	01.11.2013	Одбиена
12	УСАИД	Носител	299.440 долари	16.12.2013	Се разгледува
13	Save the Children	Носител	34.000 евра	23.10.2013	Се разгледува
14	Германска фондација	Партнер	55.000 евра	/ (поднесена од Диакони Австрија)	Се разгледува
15	Фондацијата Никос Ставрос	Партнер	60.000 евра	/ (поднесена од Диакони Австрија)	Се разгледува
16	Диакони Австрија	Носител	38.250 евра	06.11.2013	Одобрени дополнителни средства

4. ОРГАНИЗАЦИЈА

4.1. Стратегија, управување и раководење

Четврта година по ред, ОП нема усвоено среднорочен стратески план. Ваков план планирано е да биде изготвен во текот на 2014 година.

Собранието на ОП одржа една седница во февруари 2013 година на која расправаше и ги усвои следните документи: Годишен извештај за 2012 година, вклучувајќи ја завршната сметка; усвојување на Годишен план за работа во 2013 година програмски и организациски презентации од вработените во „Отворете ги прозорците“.

Управниот одбор одржа една седница во февруари 2013 година на која ги разгледа следните документи: Годишен извештај за работата во 2012 година, вклучувајќи ја и завршната сметка; Годишниот план за работата во 2013 година. Одборот даде препорака за усвојување на овие документи до Собранието.

Извршната канцеларија во текот на година одржуваше координативни состаноци по претходно воспоставената динамика од еден состанок неделно. За секој состанок се водеше записник кој по завршувањето беше споделуван со вработените.

4.2. Извршна канцеларија

4.2.1. Персонал

На крајот на 2013 година, во ОП работеа 8 вработени, сите со полно работно време.

4.2.2. Развој на персоналот

Во февруари, Габриела Алексовска, Александра Спасовска и Марија Велиновска учествуваа на обука за застапување, организирана од УСАИД.

Во февруари, Магдалена Димкова Велевска учествуваше на обуката за градење на капацитетите за подготвување партнерски апликации што се одржа во Лвов, Украина, во организација на Британски совет.

Владимир Лазовски во февруари учествуваше на конференција за правата на лицата со попреченост во Виена, во организација на Zero Project.

Магдалена Димкова Велевска во март учествуваше на обука за мониторинг на процесот на пристапување во ЕУ, организирана од Проектот на УСАИД за граѓанско општество, спроведуван од Фондацијата Отворено општество-Македонија.

Во април, Маргарита Гулевска зема активно учество како ко-фацилитатор на работилница за соработка и прибирање средства од бизнис секторот, организирана од ТАКСО.

Габриела Алексова во април учествуваше на семинар на тема „Соработка и мобилизирање ресурси од бизнис секторот“, организиран од ТАКСО.

Во мај, Габриела Алексова учествуваше на информативен настан „Економските активности и сметководство на здруженија и фондации“, организиран од МЦМС.

Маргарита Гулевска во септември учествуваше на обука за изготвување предлог-политики за потребите на деловната заедница, организирана од Национален совет за претприемништво и конкурентност на РМ во соработка со Проектот на УСАИД за унапредување на инвестирањето и извозот (ИДЕАС).

Лидија Крстевска Дојчиновска, Магдалена Димкова и Радмила Стојковска Алексова во октомври учествуваа со свои излагања на стручните дефектолошки собири во Охрид.

Во октомври, Габриела Алексова учествуваше на обука за финансиско управување на ЕУ проекти, која се организираше од страна на проектот „Зажакнување на релевантните актери за социјална инклузија на локално ниво“.

Во ноември Владимир Лазовски, учествуваше на студиска посета во САД. Тема на студиската посета беше „Инклузија во образованието“.

4.3. Системи и процедури

Поради растот и развојот на ОП се посилно се чувствува потребата од градење на нови системи и процедури кои значително би ја подобриле работата на здружението. Одложувањето на оваа активност се должи на зголемениот обем на проектните активности и недостиг на финансиски средства за ангажирање на професионалци.

Значаен напредок во овој дел е постигнат со потпишувањето на меморандум со Програма на УСАИД за подобрување на работењето на организациите, спроведувана од ДЕТРА. ОП во наредните две години ќе добие поддршка која вклучува зајакнување и зацврстување на организациските системи и процедури.

4.4. Планирање, известување, набљудување и оценка

Основни планови за работењето на ОП се деталните описи на проектите. Како и во претходните години, организацијата не изготвуваше оперативни или други планови.

Известувањето, исто така, е на проектна основа и главно е во насока на исполнување на преземените обврски кон донаторите. Најдетално беше известувањето кон УСАИД, поради договорните обврски на ОП, но и детално разработените планови и документи за следење (набљудување) на прогресот на проектот.

Организацијата не спроведе надворешна или внатрешна организациска или проектна оценка. Сепак, во текот на 2013 година, преку дискусији со вклучените партнерски училишта беше направена своевидна оценка на постигнувањата на Проектот за е-пристапно образование. Исто така, Центарот за асистивна технологија, во рамките на своите редовни активности, спроведува оценки на постигнувањата на секој корисник во споредба со зацртаниот индивидуален план за работа.

Организацијата не спроведува надворешна ревизија на финансиското работење. За прв пат, надворешна проектна финансиска ревизија ќе биде спроведена во текот на 2014 година за проектот „Превод и адаптација на асистивна технологија за лицата со попреченост во Македонија“ (станува збор за договорна обврска).

5. ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ

Во текот на 2013 година, ОП реализира вкупен буџет од 7.469.488 денари, што претставува зголемување за 82,7 % од претходната 2012 година. Зголемувањето се должи на зголемениот број на одобрени проекти.

Реализирани приходи за 2013 година е прикажан во следната табела:

Опис	Износ во денари
Приходи по проекти	7.137.404,00 ден.
УСАИД	5.180.316,00 ден.
ЈЕС Мрежа	463.055,00 ден.
Диакони Австрија	736.200,00 ден.
Телецентар Европа	207.118,00 ден.
Е-Македонија	523.404,00 ден.
Меѓаши	8.415,00 ден.
Национална агенција	18.896,00 ден.
Други приходи	1.818.939,00 ден.
ЕРСТЕ Фондација	981.600,00 ден.
Диакони Австрија - дополнителни средства	39.448,00 ден.
Касички за донации	14.071,00 ден.
Донации од бизнис сектор	1.220,00 ден.
Приходи од камати	554,00 ден.
Пренос од 2012 година	782.046,00 ден.
Вкупно приходи	8.956.343,00 ден.
Негативни курсни разлики	38.785,00 ден.
Вкупно расходи	7.508.273,00 ден.
Биланс	1.448.070,00 ден.

Прегледот на расходите во 2013 година е прикажан во табелата подолу:

Категории	Вкупно (во денари)
Персонал	3.230.713,00
Извршен директор - плата со придонеси	610.200,00
Информатичар - плата со придонеси	471.610,00
Дефектолог/Координатор на Центарот - плата со придонеси	478.036,00
Дефектолог - плата со придонеси	431.149,00
Асистент на програма- плата со придонеси	388.461,00
Финансиски и административен менаџер - плата со придонеси	471.610,00
Дефектолог - плата со придонеси (скратено работно време)	379.647,00
Тековни трошоци	847.638,00
Фиксен телефон	4.542,00
Мобилен телефон	77.563,00
Интернет	0,00
Струја, вода, парно	80.804,00
Банкарски провизии	37.603,00
Наем и одржување на канцеларија	445.791,00
Канцелариски материјали	53.778,00
Надворешен сметководител	39.000,00
Пошта	7.852,00
Членарини	23.446,00
Други административни трошоци	77.259,00
Промоција	18.361,00
Информатор и други печатени материјали	18.361,00
Програмски активности	2.578.888,00
Проект за е-пристапно образование	1.260.277,00
Хонорар за подготовка на прирачник	43.870,00
Хонорар за рецензија на прирачник	21.335,00
Отворен повик (оглас) за пријавување на училишта	9.564,00
Отворен повик (оглас) за тендер	7.250,00
Набавка на асистивни уреди	133.400,00
Хонорар за процена во училишта	11.111,00
Хонорар за превод на прирачници на албански јазик	49.355,00
Хонорари за учество во подготовка на едукативна игра	47.380,00
Авионски карти - студиска посета во САД	465.781,00
Хотелско сместување за учесници на обука	20.028,00
Патни трошоци и хотел - студиска посета во САД	88.451,00
Прирачници (печатење)	252.800,00
Материјали за учесници на обуки	3.219,00
Промотивни материјали - студиска посета во САД	13.600,00
Хонорар за лектура за прирачници	5.347,00
Наем на сала и освежување - обуки	68.391,00
Симултан превод на настан	2.695,00
Патни трошоци за учесници на обука	16.700,00
Превод и адаптација на асистивна технологија за лица со хендикеп во Македонија	1.161.432,00
Сертификати за учесници на обука (печатење)	3.870,00
Наем на сала и освежување - обуки	230.066,00
Снимање на звук и едитирање (за едукативни игри)	36.810,00

Ревизија на проект	92.440,00
Хонорари за дисеминација во училишта	241.560,00
Хонорари за обучувачи	23.690,00
Хонорар за превод на едукативни игри на албански јазик	49.079,00
Хотелско сместување	244.839,00
Ручек и освежување - надворешни експерти	21.640,00
Материјали за учесници на обуки	140.084,00
Хонорар за симултан превод на настан	4.069,00
Патни трошоци за дисеминација во училишта	19.520,00
Патни трошоци за учесници на обука	32.969,00
ДДВ и царина за увоз на едукативни игри од Австрија	11.593,00
Наратор на албански јазик за едукативни игри	9.203,00
Вклучување на млади со попреченост во мрежа ЈЕС	103.755,00
Отворен повик (оглас) за тендер	8.555,00
Набавка на асистивни уреди	95.200,00
Кампања - Get Online Week 2013	48.980,00
Наем на сала и освежување за учесници на тркалезна маса	9.590,00
Хонорар за превод на албански јазик	1.107,00
Леток (печатење)	21.830,00
Освежување за учесници на фокус групи	4.145,00
Патни трошоци за посета на вклучени во кампања	2.160,00
Едитирање на видео	10.148,00
Конференција во Жилина	4.444,00
Авионски билети	4.444,00
Опрема	543.917,00
Набавка на опрема	543.917,00
Одржување/Надградување на опрема за канцеларија	85.000,00
Одржување/Надградување на опрема - Центар за асистивна технологија	458.917,00
Патни трошоци	249.971,00
Локален транспорт	130.687,00
Локален транспорт	120.457,00
Трошоци за одржување и регистрација на службено возило	10.230,00
Патни трошоци во странство	119.284,00
Авионски билети	59.892,00
Патни трошоци и дневници во странство	59.392,00
ВКУПНО	7.469.488,00

6. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

1. ОП постигна добри резултати и како сервисна служба и во спроведувањето проекти.

Постигнатите резултати беа препознаени од директните корисници на услугите, како и од донаторите. Потврда за квалитетното работење се и добиените признанија и награди.

2. Обезбеденото финансирање од нови донатори не ја намали значително високата зависност од само еден извор на финансирање.

Споредбено со 2012 година финансирањето на здружението беше значително зголемено. ОП треба да направи напор да ја намали зависноста од еден голем донатор.

3. ОП го збогати сопствениот социјален капитал во земјата и во странство, но треба да вложи дополнителни напори за натамошно подобрување.

Здружението продолжува да биде препознавано како доверлив, сигурен и сериозен партнер. ОП треба да развива иницијативи за ефектуирање на можностите од членувањето во Telectre Europe и од соработката со Диаконие Австрија. Релевантни институции учествуваа во партнерски активности со ОП, пред се: МОН, МИОА, БРО, високообразовни институции.

4. Проектното финансирање се очекува да биде клучниот извор за финансирање и одржливост на ОП.

Се чини дека фондовите на ЕУ ќе бидат главниот извор на финансирање на граѓанскиот сектор во Македонија на среден рок. Ова треба да биде земено предвид во процесите на организациско јакнење и на личен развој на вработените. Паралелно, ОП треба да ги истражува можностите за обезбедување поддршка од државата, бизнис секторот, индивидуални донации, членарини, економска дејност итн.

5. ОП треба да донесе среднорочен стратески план на почетокот од 2013 година.

Стратескиот план треба да се донесе на партиципативна основа, со учество на вработените, членовите на управните органи, како и претставници на клучните чинители со кои ОП соработува.

6. ОП треба да воспостави нови и да ги подобри постојните интерни системи, процедури и механизми.

Промените треба да бидат направени со цел да се зајакне организацискиот капацитет, но на начин што ќе ја задржи флексибилноста и адаптивност на здружението. Ова се очекува да биде остварено во рамките на Програмата на УСАИД за подобрување на работењето на организациите, спроведувана од ДЕТРА.

7. ОП треба понатаму да ги јакне активностите за односи со јавност.

Изградените односи со електронските медиуми треба да се одржуваат и зајакнат. Истовремено, ОП треба значително да ги подобри односите со печатените медиуми. Здружението треба да најде креативни начини за искористување на социјалните медиуми за двонасочна комуникација со своите соработници, поддржувачи и општата јавност. Веб-страницата на ОП треба да се подобри и јасно да ја изразува посветеноста на здружението за промовирање на концептот за е-пристапност. Содржините треба да продолжат да бидат достапни најмалку на македонски и англиски јазик.

8. ОП треба да вложи напори да обезбеди средства за надворешни организациски и проектни оценки и за надворешни ревизии на финансиското работење.

Надворешните оценки и ревизии се можности за учење и организациско јакнење. Оттука, нивното спроведување е пред се организациски интерес на ОП.

Скопје, 20.02.2013 година

Владимир Лазовски
Извршен директор